

UCHWYCIĆ CHWILĘ. BEZTROSKO, Z PASJĄ, Z ROZWAGĄ, W ZADUMIE. TIK LEKCJA PLASTYKI W VII KLASIE - 7 .10. 2019 r.

Podstawa programowa:

I.1, I.3, I.5, I.6, II.2, III.5

Pojęcia podstawowe:

- sztuka nowoczesna
- impresjonizm
- postimpresjonizm
- barwy czyste, barwy podstawowe i pochodne
- barwy dopełniające, powidok
- plama barwna, plama barwna z konturem
- faktura
- ekspresja, obrazy ekspresyjne
- kompozycja dynamiczna, otwarta, zamknięta
- synteza formy
- światłocien
- symbol, obrazy symboliczne
- scena rodzajowa, pejzaż, portret, wnętrze, martwa natura

Cele i umiejętności:

- określanie impresjonizmu jako początku narodzin sztuki nowoczesnej,
- określanie cech, złożoności i różnorodności postimpresjonizmu,
- określenie wpływu odkryć z optyki na rozwój impresjonizmu, rozumienie związku barwy z padającym światłem,
- poznanie charakteru dzieł impresjonistów, metody malowania, kolorystyki, tematyki i kompozycji,
- zapoznanie się i porównywanie dzieł impresjonistów i postimpresjonistów,
- tworzenie własnej pracy malarskiej nawiązującej tematem, kompozycją do dzieł impresjonistów, wykorzystującej metodę malowania plamkami, analizę kolorów w świetle i cieniu,

- tworzenie kompozycji nawiązującej do twórczości postimpresjonistów, nawiązującej do twórczości wybranego artysty.

Metody pracy:

- pogadanka
- prezentacja reprodukcji
- ćwiczenie
- praca z tekstem
- rozmowa nauczająca
- ćwiczenie plastyczne
- prezentacja i omówienie prac uczniów.

Formy pracy:

indywidualna
zbiorowa.

Podręcznik: 5. *Beztróska, z pasją, z rozważą i w zadumie*, s. 20–26

Środki i materiały dydaktyczne:

Reprodukcje różnorodnych dzieł impresjonistów i postimpresjonistów m.in. Claude'a Moneta, Auguste'a Renoira, Edgara Degasa, Vincenta van Gogha, Paula Cézanne'a, Paula Gauguina i innych

- model koła barw (podręcznik s.7)
- zdjęcia rzeźb Auguste'a Rodina
- **podręcznik elektroniczny na platformie WSiPnet.pl**
- **tablica multimedialna.**

Materiały i narzędzia uczniów:

- podręcznik
- kartka z bloku technicznego A3 biała, szara lub beżowa
- białe kartki z bloku A4
- farby plakatowe
- paleta (tacka na farby), pędzle, pocięte na kostki zmywaki kuchenne z gąbki

- naczynia na wodę
- ołówki, gumki
- podręcznik
- kolorowe brystole A1 lub A2 dla wyznaczonych grup
- pastele suche
- pastele olejne
- czarne markery
- ołówki, gumki

Przebieg lekcji Wprowadzenie tematu

Nauczyciel wprowadza temat lekcji, **prezentuje na platformie wsip.net.pl** i omawia wybrane reprodukcje dzieł impresjonistów i postimpresjonistów. Uczniowie określają kolorystykę dzieł i porównują kolorystykę na obrazach w świetle i cieniu z kolorami z koła barw i pojawiającymi się na obrazach kontrastami dopełnieniowymi.

Nauczyciel zadaje pytania:

- Jakie kolory znajdują się w świetle, a jakie w cieniu? Jakie to pary barw?
- W jaki sposób są nakładane kolory?
- Jaka jest faktura obrazów?
- Czy ogólne wrażenie jest takie, że obrazy są jasne czy ciemne?
- Jakie tematy poruszają impresjoniści na obrazach?
- Jakie barwy i nastrój są na obrazach van Gogha?
- Jakie formy mają przedmioty na obrazach Cézanne'a?
- Jaka jest wymowa obrazu Gauguina *Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy?*
- W jaki sposób temat i refleksję o świetle przedstawia w swych rzeźbach Rodin?

Ćwiczenie

Nauczyciel prosi, aby uczniowie na kartkach A4 zamalowali gęsto dowolną powierzchnię plamkami z położonych obok siebie dwóch kolorów podstawowych, w taki sposób, aby w pewnej odległości powstała barwa pochodna (np. obok siebie plamki czerwone i żółte, czerwone i niebieskie, niebieskie i żółte). Następnie prosi wybrane osoby, aby przeszły na koniec sali i pyta wszystkich:

Jaki kolor został namalowany na kartce?

W ten sposób omawia sposób malowania plamkami i pokazuje, w jaki sposób powstaje wibrująca, rozedrgana powierzchnia obrazu. Następnie uczniowie czytają rozdział *Beztrosko, z pasją, z rozważą i w zadumie* s. 20–26 z podręcznika. Nauczyciel zadaje pytania:

- Czy w obrazach impresjonistów są zarysowane kontury?
- Czy takie obrazy lepiej oglądać z bliska, czy z daleka?

Ćwiczenie plastyczne I (do wyboru)

Następnie nauczyciel określa, że impresjoniści malowali tematy, motywy z życia codziennego, przedstawiali je w kolorach uzależnionych od padającego światła, plamkami tworzącymi wrażenie kształtów i w podobny sposób namalują to uczniowie na kartkach z bloku technicznego A3. Aby podkreślić rolę światła, artyści często malowali kompozycje na ciemniejszym tle, np. szarym, beżowym. Określa, że uczniowie podzieleni na rzędy będą malować motywy, tematy charakterystyczne dla impresjonistów. Będą stosować metodę malowania swobodnym plamkami, malowanymi czubkiem pędzla. Najpierw rozwodnią farbą lub ołówkiem będą planować pracę, tworząc prosty szkic pomysłu kompozycji do przedstawienia plamkami. Nauczyciel dzieli klasę na trzy rzędy realizujące trzy tematy związane z dziełami impresjonistów (lub pozostawia uczniom wybór, wypisując tematy na tablicy).

RZĄD I

Uczniowie będą realizować temat „**Widok przez promienie słońca**” związany z klimatem, tematyką scen rodzajowych Auguste’a Renoira.

RZĄD II

Uczniowie namalują „**Kolorowe tancerki**” będące jednym z istotnych tematów obrazów Edgara Degasa.

Ćwiczenie plastyczne II (do wyboru) Nauczyciel dzieli klasę na grupy realizujące na dużych kolorowych brystolach A2 lub A1 prace.

WERSJA I „Noc z tańczącymi gwiazdami”, inspirowana twórczością van Gogha – w kompozycji pastelami suchymi lub olejnymi uczniowie zwracają uwagę na ekspresję, swobodę dynamikę kształtów, bogactwo zastosowanych barw (szeroką gamę, odpowiednio rozłożone akcenty kolorystyczne w gamie przeciwnej do całości kompozycji)

WERSJA II „Krajobraz ze stożków, walców i kul”, inspirowany twórczością Cézanne’a – w kompozycji uczniowie zwracają uwagę na precyzję rysunku, geometryczny charakter, stosowanie światłocienia w przedstawianiu pastelami suchymi lub olejnymi form krajobrazu.

Ćwiczenie dodatkowe dla chętnych i szybko pracujących W podobny sposób, podobnie jak impresjoniści, chętni uczniowie na kartce A4 mogą przedstawić dowolny prosty przedmiot (np. kwiat, owoc, drzewo) lub mogą wykonać niewielkie kompozycje na kartkach A4 na temat, którego nie realizowali podczas lekcji.

Podsumowanie – komentarz

Uczniowie prezentują prace w wyznaczonym miejscu sali. Omawiają ciekawe rozwiązania, określają, które kompozycje podobają im się najbardziej, nauczyciel wybiera najciekawsze rozwiązania, ocenia prace. Nauczyciel z uczniami krótko powtarza i porządkuje wiedzę o impresjonizmie i postimpresjonizmie, wskazując cechy charakterystyczne i różnice między kierunkami. Uczniowie porządkują stanowiska pracy i całą salę.

Prowadzący lekcję zadaje pracę domową dla wszystkich:

Odpowiedz na pytania: „Pomyśl, odpowiedz, wyszukaj” s. 26 w podręczniku oraz pracę domową dla chętnych: zrealizuj polecenie „Emocje, logika czy refleksja...?” s. 26.

Nauczyciel określa materiały plastyczne potrzebne do następnej lekcji.

Sławomira Grześkowiak